

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE I

SPRAWNOŚCI	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
SŁUCHANIE	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i kolegów, • odtwarza podstawową treść cudzej wypowiedzi, • rozumie treść pytań i poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i kolegów, • odtwarza pełną treść cudzej wypowiedzi, • odtwarza własnymi słowami treść pytań i poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje do cudzych wypowiedzi we własnej pracy, • selekcjonuje informacje z wysłuchanej wypowiedzi, • potrafi wyjaśnić sens pytań i poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje twórczo cudze wypowiedzi, • notuje informacje i główne myśli cudzej wypowiedzi, • rozpoznaje intencje zawarte w pytaniach i poleceniach
MÓWIENIE	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat, • przestrzega poprawności gramatycznej, prawidłowo wymawia wyrazy, • przedstawia się w kilku zdaniach, • opowiada własnymi słowami wybrane wydarzenie z fabuły utworu epickiego, • krótko przedstawia sytuację zobrazoną w utworze lirycznym, • odtwarza wybrane 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na podany temat, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi • unika powtórzeń wyrazów, stara się prawidłowo je wymawiać i akcentować, • przedstawia się w sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej, • opowiada własnymi słowami fabułę krótkiego utworu epickiego, • opowiada własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje treść swojej wypowiedzi, świadomie ją komponuje, • stosuje urozmaicone słownictwo, • stara się przestrzegać zasad poprawnej wymowy i akcentowania, • przedstawia się w sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej, stosuje odpowiednie słownictwo, • opowiada fabułę utworu kilkuwątkowego, • opowiada i dookreśla 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, • stosuje funkcjonalnie różnorodne środki językowe, • bezbłędnie wymawia i akcentuje wyrazy, • tworzy wypowiedź o charakterze autoprezentacji, • opowiada fabułę utworu, świadomie

	<p>wydarzenie akcji dramatu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótko przedstawia bohatera utworu, prezentuje jego wygląd, • nazywa uczucia bohaterów literackich, • nazywa wartości przedstawiane w tekście, • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, • odtwarza zawartość treściową definicji, • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, • płynnie wygłasza tekst z pamięci 	<p>słowa sytuację liryczną zobrazowaną w wierszu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarza główne wydarzenia, akcję dramatu, • wstępnie charakteryzuje bohatera utworu, • nazywa i krótko przedstawia uczucia bohaterów literackich, • krótko wypowiada się na temat wartości przedstawianych w tekście, • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, • przedstawia znaczenie terminów i pojęć, wykorzystując podane definicje, • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • płynnie recytuje tekst, przestrzega intonacji zdaniowej 	<p>sytuację liryczną,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarza akcję dramatu, • charakteryzuje i krótko ocenia bohatera utworu, • wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohaterów literackich, • omawia wartości przedstawiane w tekście, • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, • wyjaśnia samodzielnie znaczenie terminów i pojęć, • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu, • płynnie recytuje tekst, dobiera odpowiednie tempo, intonację 	<p>wykorzystuje tempo mówienia, intonację,</p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje sytuację liryczną, • opowiada akcję dramatu, eksponuje głosowo punkt kulminacyjny, • charakteryzuje i ocenia bohatera utworu, przedstawia i komentuje motywy jego postępowania, • określa uczucia i przeżycia bohaterów, uzasadnia swą wypowiedź odwołaniami do tekstu, • prezentuje własne stanowisko wobec wartości przedstawianych w tekście, • posługuje się wszystkimi rodzajami argumentów w dyskusji na różne tematy, • swobodnie posługuje się w wypowiedziach terminami i pojęciami, • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu,
--	--	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje głosowo utwór
<p>CZYTANIE. ODBIÓR TEKSTÓW LITERACKICH I INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, • wydobywa z tekstu wskazane informacje, • odtwarza elementy świata przedstawionego w tekście, • wskazuje formy pozwalające rozpoznać nadawcę i adresata w utworze lirycznym, • wydobywa z tekstu informacje pozwalające określić sytuację liryczną, • wie, że język utworu lirycznego cechuje się obecnością różnych środków poetyckich, • odróżnia lirykę od innych rodzajów literackich, • kojarzy pieśń, fraszkę z liryką jako rodzajem literackim, • zna balladę jako gatunek, • odróżnia narratora od autora utworu, • rozróżnia pojęcia: <i>wątek, fabuła, akcja</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, uwzględnia znaki interpunkcyjne, • samodzielnie wydobywa z tekstu najważniejsze informacje, • odczytuje tekst na poziomie dosłownym, • nazywa i określa nadawcę i adresata wypowiedzi lirycznej, • przedstawia sytuację liryczną, • rozpoznaje i nazywa podstawowe środki poetyckie, • wymienia podstawowe cechy liryki jako rodzaju literackiego, • wymienia główne cechy gatunkowe fraszki, • wie, że ballada ma cechy różnych rodzajów literackich, • rozpoznaje narratora w tekście, • szereguje wydarzenia wątku, • wymienia podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, dobiera odpowiednie tempo i intonację, • wydobywa i porządkuje istotne informacje, • odczytuje naddane znaczenia tekstu, • określa relacje między nadawcą i adresatem w utworze lirycznym, • wyodrębnia obrazy poetyckie, • określa funkcję różnych środków poetyckich, • wyjaśnia, czym cechują się utwory liryczne, • wyjaśnia, czym jest fraszka, • wskazuje w balladzie cechy różnych rodzajów literackich, • wyjaśnia rolę narratora w tekście, • wyodrębnia etapy akcji utworu, • wyjaśnia, czym cechują się utwory epickie, • wyjaśnia, czym cechuje się powieść, opowiadanie, 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, uwzględnia jego organizację rytmiczną, • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, • odczytuje i komentuje naddane znaczenia tekstu, • charakteryzuje postawę nadawcy wobec świata, • charakteryzuje adresata wypowiedzi lirycznej, • opisuje i komentuje obrazy poetyckie, • formułuje znaczenia wynikające z zastosowanych środków poetyckich, • uzasadnia, dlaczego utwór należy do liryki, • wykorzystuje wiedzę o przynależności gatunkowej utworu lirycznego do interpretacji tekstu, • wyjaśnia, czym cechuje się ballada jako gatunek literacki, • określa narratora i narrację utworu,

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia epikę od innych rodzajów literackich, • kojarzy powieść i opowiadanie z epiką jako rodzajem literackim, • odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, • odróżnia tekst główny od tekstu pobocznego, • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości, • rozpoznaje w tekstach podstawowe motywy literackie, • zna podstawowe słowniki, • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej obrazu 	<p>cechy epiki jako rodzaju literackiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne cechy powieści i opowiadania, • rozpoznaje w tekście głównym dialogi i monologi, • rozpoznaje elementy realistyczne i fantastyczne, • dostrzega ciągłość podstawowych motywów literackich, • wyszukuje w odpowiednich słownikach wskazane informacje, • komentuje warstwę przedstawieniową obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje brak narratora i cechy budowy jako ważne wyróżniki rodzajowe dramatu, • dostrzega w tekstach ironię, • zestawia teksty, w których występuje ten sam motyw literacki, • samodzielnie korzysta z odpowiednich słowników, • rozpoznaje na obrazie znaczenia naddane, • wskazuje elementy symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje przebieg akcji utworu, • rozpoznaje budowę fabuły, • uzasadnia, dlaczego utwór należy do epiki, • rozpoznaje różne rodzaje powieści, • wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego, • wyjaśnia rolę i funkcję ironii, • porównuje i komentuje sposób wykorzystania tego samego motywu literackiego w różnych tekstach, • posługuje się informacjami zaczerpniętymi ze słowników, • wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu
PISANIE	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne związki wyrazowe, • buduje logiczne zdania, • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawnościowymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawnie zdania rozwinięte i złożone, • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, • redaguje samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy logicznie zdania, • pisze tekst przejrzysty kompozycyjnie, • stosuje akapity, • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje funkcjonalnie bogate słownictwo, • tworzy tekst bez błędów, przejrzysty kompozycyjnie, • dba o estetykę zapisu,

	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: streszczenie, ogłoszenie, list, dedykację, życzenia, instrukcję, notatkę, gratulację, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, • redaguje według podanego wzoru: opis postaci, miejsca, przedmiotu, • przy niewielkiej pomocy redaguje opowiadanie, nadaje mu tytuł, • redaguje według podanego wzoru charakterystykę postaci 	<p>użytkowe formy wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowuje podstawowe cechy każdej z form wypowiedzi, • redaguje samodzielnie opis postaci, miejsca, przedmiotu, • redaguje samodzielnie opowiadanie, wprowadza dialogi, • redaguje samodzielnie charakterystykę postaci 	<p>odpowiednie słownictwo, środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje rozwinięty opis postaci, miejsca, przedmiotu, • redaguje opowiadanie zawierające dialogi i opisy, • redaguje charakterystykę postaci, stosuje bogate słownictwo nazywające cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje użytkowe formy wypowiedzi zgodnie z wszystkimi cechami kompozycyjnymi i językowymi danej formy, • redaguje opis postaci, miejsca, przedmiotu, stosuje bogate słownictwo nazywające i określające cechy wyglądu, stosuje porównania, • redaguje twórcze opowiadanie zakończone puentą, • redaguje charakterystykę postaci, uzasadnia podane cechy, przedstawia ocenę postaci
--	---	--	---	---

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe i naukowe. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE II

SPRAWNOŚCI	WYMAGANIA			
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPEŁNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)
UCZEŃ				
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie słucha tekstów reklamowych, • wstępnie selekcjonuje informacje z cudzej wypowiedzi, • wydobywa z cudzej wypowiedzi argumenty, 	<ul style="list-style-type: none"> • w trakcie słuchania odróżnia informacje od opinii, • selekcjonuje i wstępnie hierarchizuje informacje z cudzej wypowiedzi, • wydobywa główną tezę i związane z nią argumenty z cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia perswazję od manipulacji, • hierarchizuje i wartościuje informacje z cudzej wypowiedzi, • wydobywa wnioski i konkluzję z cudzej wypowiedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega manipulację w cudzej wypowiedzi, potrafi się jej przeciwstawić, • odczytuje intencje zawarte w wypowiedzi, • wydobywa główne przesłanki myślowe z cudzej wypowiedzi,
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, • stara się poprawnie recytować utwór, • wstępnie prezentuje informacje z podanych źródeł na temat związany z lekturą, • przedstawia podstawowe materiały do prezentacji, • streszcza historię 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje większość wyrazów, • recytuje poprawnie utwór, • prezentuje samodzielnie zdobyte informacje na temat związany z lekturą, • przedstawia w uporządkowany sposób materiały do prezentacji, • opowiada własnymi słowami historię przedstawioną w 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje wszystkie wyrazy, • w czasie recytacji poprawnie wymawia i akcentuje wyrazy, • w ciekawy sposób prezentuje samodzielnie zdobyte informacje na temat związany z lekturą, • przedstawia wszystkie materiały do prezentacji, łączy je z własnym komentarzem, 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, • interpretuje głosowo recytowany utwór, • w wybranej funkcjonalnie formie prezentuje informacje na wybrany przez siebie temat związany z lekturą, • przedstawia

	<p>przedstawioną w komiksie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • włącza się w miarę swych możliwości do dyskusji, • mówi o swoich wrażeniach po obejrzeniu ekspozycji wirtualnego muzeum, • w miarę swoich możliwości bierze udział w przygotowaniu słuchowiska radiowego, 	<p>komiksie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji, • opowiada o eksponatach ekspozycji wirtualnego muzeum, • bierze udział w przygotowaniu słuchowiska radiowego, określa sposób wypowiedzania kwestii przez bohaterów, 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię przedstawioną w komiksie, przytacza słowa bohaterów, stosując mowę niezależną, • bierze aktywny udział w dyskusji, formułuje różne rodzaje argumentów, • ocenia obejrzaną ekspozycję wirtualnego muzeum, • opracowuje propozycję warstwy dźwiękowej do przygotowywanego słuchowiska radiowego, 	<p>samodzielnie przygotowaną prezentację,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię przedstawioną w komiksie, dynamizuje wypowiedź odpowiednimi środkami językowymi, • bierze aktywny udział w dyskusji, prezentuje wyraźnie swoje stanowisko, nawiązuje do wypowiedzi innych uczestników dyskusji, • wypowiada się na temat potrzeby gromadzenia i chronienia pamiątek przeszłości, • na podstawie tekstu przygotowuje słuchowisko radiowe,
<p>Czytanie. Odbiór tekstów literackich i innych tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że <i>Biblia</i> jest podstawowym źródłem kultury europejskiej, • rozpoznaje tekst jako przypowieść, • wie, że styl biblijny odróżnia się od stylu innych tekstów, • zna pojęcie <i>styl retoryczny</i>, • wskazuje wyrazy i ich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenie i znaczenie słowa <i>Biblia</i>, • wymienia cechy przypowieści, • wskazuje i nazywa podstawowe dla stylu biblijnego środki językowe, • rozpoznaje styl retoryczny w wypowiedzi, • określa, kto i w czym 	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe części <i>Biblii</i>, • wyjaśnia, dlaczego tekst jest przypowieścią, • wskazuje i nazywa środki językowe cechujące styl biblijny, • zna podstawowe środki językowe stylu retorycznego, • charakteryzuje osobę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego <i>Biblia</i> jest podstawowym źródłem kultury europejskiej, • formułuje przesłanie moralne przypowieści, • wyjaśnia, na czym polega i z czego wynika specyfika stylu biblijnego, • wyjaśnia, na czym polega i czemu służy

	<p>formy, które pozwalają rozpoznać nadawcę w tekście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różni się narrator od autora utworu, • posługuje się terminami <i>liryka bezpośrednia, liryka pośrednia,</i> • rozpoznaje w tekście neologizmy, • rozpoznaje w tekście zdrobnienia i zgrubienia, • rozpoznaje w tekście literackim kolokwializmy i frazeologizmy, • odróżnia postacie i wydarzenia historyczne od fikcyjnych, • dostrzega w utworze nawiązania do innych tekstów, • podaje dosłowne znaczenia wybranych elementów tekstu, • nazywa wartości, o których jest mowa w tekście, • wie, że tren jest gatunkiem lirycznym, • kojarzy nowelę z epiką jako rodzajem literackim, • wyjaśnia potoczne 	<p>imienu wypowiada się w tekście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej, • wyjaśnia znaczenie terminów <i>liryka bezpośrednia, liryka pośrednia,</i> • wyjaśnia, czym jest neologizm, • wstępnie rozpoznaje funkcje zdrobnień i zgrubień w tekście, • wstępnie rozpoznaje funkcję kolokwializmów i frazeologizmów w tekście literackim, • zestawia postacie i wydarzenia historyczne i fikcyjne, • podaje tytuły i autorów przywołanych w tekście utworów, rozpoznaje wspólne dla tych tekstów motywy, • dostrzega przenośne znaczenia wybranych elementów tekstu, • rozpoznaje i nazywa wartości reprezentowane przez bohaterów tekstu, 	<p>nadawcy w tekście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega subiektywizm narracji pierwszoosobowej i obiektywizm narracji trzecioosobowej, • łączy lirykę bezpośrednią z subiektywizmem, a lirykę pośrednią z obiektywizmem wypowiedzi poetyckiej, • analizuje budowę neologizmu, wyjaśnia jego znaczenie, • łączy używanie zdrobnień i zgrubień z wyrażaniem emocji, • łączy kolokwializmy i frazeologizmy ze stylem potocznym, • określa relacje między postaciami i wydarzeniami historycznymi i fikcyjnymi, • komentuje sposób przywołania w tekście innych utworów, • wyjaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów tekstu, • poddaje refleksji wartości, o których jest 	<p>retoryczny styl wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa relacje między nadawcą a światem przedstawionym w tekście, • określa wpływ rodzaju narracji na sposób kreowania świata przedstawionego, • bierze pod uwagę typ liryki przy określaniu relacji między nadawcą tekstu a prezentowaną przez niego rzeczywistością, • wyjaśnia, w jaki sposób subiektywizm wypowiedzi związany z liryką bezpośrednią wpływa na obraz prezentowanej rzeczywistości, • określa funkcję neologizmów w wypowiedzi, • określa funkcję kolokwializmów i frazeologizmów w tekście literackim, • odczytuje intencje wyrażane zdrobnieniami i zgrubieniami, • komentuje świat
--	--	--	--	--

	<p>znaczenie pojęć <i>tragedia</i>, <i>tragiczny</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia komedię od tragedii, wskazuje komiczne elementy utworu, • wie, że wywiad nie należy do literatury pięknej, • kojarzy artykuł z publicystyką, • przedstawia własne wrażenia związane z dziełem malarskim, • dostrzega związki warstwy przedstawieniowej obrazu z tekstem literackim, 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie definicji wyjaśnia, czym cechuje się tren jako gatunek liryczny, • wie, czym cechuje się fabuła noweli, • wie, że tragedia to jeden z gatunków dramatu, • rozpoznaje komedię jako gatunek dramatu, podaje przykłady komizmu w utworze, • łączy wywiad z publicystyką, • rozpoznaje kompozycję artykułu, • przedstawia i próbuje uzasadnić własne wrażenia związane z dziełem malarskim, • wskazuje podobieństwa między warstwą przedstawieniową obrazu i tekstem literackim, 	<p>mowa w tekście,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego dany utwór reprezentuje tren jako gatunek liryczny, • wie, czym cechuje się nowela jako gatunek epicki, • wyjaśnia, czym cechuje się tragedia jako gatunek dramatu, • wyjaśnia, czym cechuje się komedia jako gatunek dramatu, nazywa rodzaje komizmu, • podaje główne cechy wywiadu, • rozpoznaje tezę i jej uzasadnienie w artykule, • przedstawia i uzasadnia własne wrażenia związane z dziełem malarskim, • wskazuje, jakie nowe znaczenia w stosunku do tekstu literackiego wnosi dzieło malarskie, 	<p>przedstawiony utwór, zawierający elementy historyczne i fikcyjne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenia wynikają z nawiązania w tekście do innych utworów, • odczytuje przenośne znaczenia tekstu, • uogólnia refleksje dotyczące wartości, o których jest mowa w tekście, • uzasadnia, dlaczego dany utwór jest nowelą, • wyjaśnia, na czym polega nowatorstwo trenów Jana Kochanowskiego, • rozpoznaje i komentuje sytuację tragiczną w dramacie, • rozpoznaje komizm jako kategorię estetyczną, • wyjaśnia, czym cechuje się wywiad jako gatunek publicystyczny, • wyjaśnia, dlaczego tekst ma charakter publicystyczny, • przedstawia i uzasadnia własne wrażenia związane
--	--	--	--	--

				z dziełem malarskim, próbuje ocenić dzieło, <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia kulturową symbolikę wspólnych dla tekstu literackiego i obrazu motywów,
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski jako litery, • poprawnie dzieli przy zapisie proste wyrazy na sylaby, • tworzy logiczny ciąg zdań pojedynczych, • ze zdań pojedynczych tworzy zdania współrzędnie złożone, • stosuje proste zdania podrzędnie złożone przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, • wykorzystuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe, • stara się przestrzegać zasad interpunkcji, • na podstawie wzoru układa: <ul style="list-style-type: none"> – rozprawkę, – sprawozdanie z filmu lub przedstawienia teatralnego, 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski jako dwuznaki, • poprawnie dzieli przy zapisie trudniejsze wyrazy, • rozwija części wypowiedzeń w zdania złożone, • ze zdań pojedynczych tworzy różne rodzaje zdań współrzędnie złożonych, • stosuje zdania podrzędnie złożone przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe miejsca, czasu, sposobu, celu, przyczyny, • stosuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe, • przestrzega podstawowych zasad interpunkcji, • układa samodzielnie: <ul style="list-style-type: none"> – rozprawkę, – sprawozdanie z filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski jako litery ze znakami diakrytycznymi, • poprawnie dzieli przy zapisie większość wyrazów, • tworzy logiczny ciąg zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych, • stosuje różne rodzaje zdań współrzędnie złożonych, • stosuje zdania podrzędnie złożone przydawkowe, używa spójników i zaimków względnych, zdania podrzędnie złożone dopełnieniowe, wszystkie rodzaje zdań okolicznikowych, • celowo stosuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe, • przestrzega zasad 	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo zapisuje głoski miękkie, • poprawnie dzieli przy zapisie wszystkie wyrazy, • tworzy logiczny ciąg różnorodnych zdań, • stosuje wszystkie rodzaje zdań współrzędnie złożonych, • celowo stosuje zdania podrzędnie złożone przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, • funkcjonalnie stosuje wszystkie rodzaje imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych, • nie popełnia błędów interpunkcyjnych, • układa: <ul style="list-style-type: none"> – rozprawkę, stosuje słownictwo sygnalizujące tok wyводу, – sprawozdanie z filmu lub

	<ul style="list-style-type: none"> – krótki opis przeżyć wewnętrznych, – opis sytuacji, – krótkie przemówienie, – list otwarty, – krótką opinię, – przeprosiny, – pytania do projektowanego wywiadu, – tekst reklamy, – artykuł o charakterze informacyjnym, • proponuje zawartość treściową kilku ujęć w projektowanym scenopisie, • tworzy opis obrazu prezentujący warstwę przedstawieniową dzieła. 	<p>lub przedstawienia teatralnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis przeżyć wewnętrznych, – opis sytuacji, – przemówienie, – list otwarty, – opinię, – przeprosiny, – logiczny ciąg pytań do projektowanego wywiadu, – tekst reklamy, – artykuł o charakterze informacyjnym, • dobiera plany filmowe do kilku ujęć w projektowanym scenopisie, • tworzy opis obrazu, zwraca uwagę na kompozycję dzieła. 	<p>interpunkcji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • układa: – rozprawkę, dba o uporządkowanie argumentów, – sprawozdanie z filmu lub spektaklu, zawierające ocenę reżyserii, scenografii i gry aktorskiej, – opis przeżyć wewnętrznych, stara się stosować odpowiednie środki językowe, – opis sytuacji, stosuje zwroty eksponujące czas, – mowę obrończą, – list otwarty, prezentuje wyraźnie swoje stanowisko, – rozwiniętą opinię, – przeprosiny, stara się nadać im żartobliwy charakter, – pytania do wywiadu, zapisuje je wraz z uzyskanymi odpowiedziami, – tekst reklamy, – artykuł informacyjny z próbą komentarza, • projektuje ruchy kamery 	<p>spektaklu, prezentuje ocenę i opinię, zachęcając lub zniechęcając do obejrzenia omawianego dzieła,</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis przeżyć wewnętrznych, stosuje funkcjonalnie odpowiednie środki językowe, – opis sytuacji, stosuje językowe środki dynamizujące wypowiedź, – mowę obrończą, stosuje funkcjonalnie środki stylu retorycznego, – list otwarty, stosuje odpowiednie językowe środki perswazji, – opinię zawierającą wszystkie części kompozycyjne, – przeprosiny, nadaje im żartobliwy charakter, – zapis przeprowadzonego przez siebie wywiadu, – tekst reklamy, rozpoczyna go sloganem reklamowym, – artykuł problemowy, • przygotowuje fragment scenopisu filmowego,
--	---	---	---	---

			w przygotowywanym scenopisie, • tworzy opis obrazu, uwzględnia w nim podstawowe środki języka malarskiego.	• tworzy opis obrazu, zawiera w nim interpretację znaczących elementów dzieła, przedstawia własną ocenę.
--	--	--	---	--

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i erudycji interdyscyplinarnej. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literatury pięknej, literatury faktu. Czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne. Potrafi analizować i interpretować dzieła malarskie z uwzględnieniem specyfiki środków języka malarskiego. Komentuje związki dzieła malarskiego z tekstem literackim. Formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych, publikuje swoje teksty.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE III

Ocena celująca

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia wszystkie wymagania oceny bardzo dobrej, a ponadto:

1. Wykazuje się wiedzą i umiejętnościami znacznie wykraczającymi poza program nauczania.
2. Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
3. Proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy.
4. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz odznaczają się dojrzałością myślenia.
5. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
6. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i literackich na szczeblu rejonowym, wojewódzkim, krajowym.
7. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną na różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.
8. Wykazuje się szczególnie aktywną postawą na zajęciach edukacyjnych i pozalekcyjnych.

Ocena bardzo dobra

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidziany programem nauczania trzeciej klasy gimnazjum i w zakresie kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

Kształcenie literackie i kulturalne

1. Selekcjonuje i porządkuje usłyszane treści, wychwytuje nielogiczności w wypowiedziach innych.
2. Słucha uważnie odczytując intencję, odnajduje ukrytą perswazję i cel wypowiedzi.
3. Pogłębia wiadomości i umiejętności zdobyte w młodszych klasach. Dbą o kulturę języka.
4. Prowadzi wywiad z osobą fikcyjną, negocjuje, broni swego stanowiska.
5. Potrafi prowadzić dyskusję - umie rozwiązywać sprzeczności. Umie wnioskować.
6. Odpowiada swobodnie z zastosowaniem dygresji.
7. Analizuje przyczyny i skutki wydarzeń, zjawisk, postępowania bohaterów.
8. Zdaje sprawozdanie z referatu, przemówienia itp. odnajdując cel wypowiedzi.
9. Dokonuje uogólnień na podstawie przeczytanego tekstu.
10. Czyta teksty kultury ze zrozumieniem i określa cechy ich stylów oraz interpretuje tekst na poziomie dosłownym i przenośnym.
11. Posługuje się poznanymi pojęciami i terminami z zakresu literatury i kultury.
12. Korzysta z różnych źródeł informacji (np. słowniki, encyklopedie, media, Internet,)
13. Dostrzega i umie skorygować rażące błędy językowe.

14. Posługuje się poznanymi formami wypowiedzi (np. rozprawka, wypracowanie.) i redaguje esej, list motywacyjny, przemówienie.

Nauka o języku

Sprawnie, świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową.

1. Przekształca różnorodne konstrukcje składniowe w zależności od potrzeb komunikacyjnych i stylistycznych.
2. Świadomie stosuje i przekształca w wypowiedzeniach mowę zależną i niezależną, wykorzystując ich funkcje stylistyczne.
3. Praktycznie wykorzystuje synonimy, homonimy, antonimy, i wyrazy o zabarwieniu emocjonalnym.
4. Ocenia poprawność neologizmów i zapożyczeń.

Ocena dobra

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

Kształcenie literackie i kulturalne

1. Słucha i potrafi wybrać najistotniejsze fakty i informacje.
2. Słucha uważnie odczytując intencję wypowiedzi.
3. Pogłębia wiadomości i umiejętności zdobyte w młodszych klasach, dba o kulturę języka.
4. Potrafi przeprowadzić wywiad z osobą fikcyjną.
5. Potrafi prowadzić dyskusję.
6. Swobodnie opowiada.
7. Dostrzega zależność zachowania bohaterów w zależności od czynników wewnętrznych i zewnętrznych.
8. Zdaje sprawozdanie z referatu, przemówienia itd.
9. Interpretuje tekst poprzez głośne czytanie z odpowiednią intonacją.
10. Czyta teksty kultury ze zrozumieniem.
11. Posługuje się ważniejszymi pojęciami i terminami z zakresu literatury i kultury.
12. Korzysta z różnych źródeł informacji.
13. Dostrzega rażące błędy językowe.
14. Posługuje się znanymi formami wypowiedzi, zna cechy eseju, listu motywacyjnego i przemówienia.

Nauka o języku

Sprawnie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową.

1. Posługuje się swobodnie wypowiedziami pojedynczymi i złożonymi.
2. Przekształca mowę zależną na niezależną.
3. Zna i rozumie pojęcia: synonim, homonim, antonim, wyraz o zabarwieniu emocjonalnym.
4. Rozumie pojęcie neologizmu i zapożyczenia.

Ocena dostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

Kształcenie literackie i kulturalne

1. Potrafi słuchać i notować.
2. Odróżnia subiektywizm od obiektywizmu, aprobatę od dezaprobaty.
3. Pogłębia umiejętności zdobyte w młodszych klasach, dba o kulturę języka.
4. Jest obiektywny i bezstronny w ocenie wypowiedzi.
5. Zadaje pytania sprawdzające i naprowadzające.
6. Wyczerpująco udziela odpowiedzi na pytania innych.
7. Opowiada swobodnie z zastosowaniem zwrotów do adresata.
8. Opisuje ustnie postać, przedmiot, krajobraz.
9. Analizuje motywy postępowania postaci.
10. Zdaje relacje z wykładu, pogadanki, prelekcji, porządkuje wygłaszane treści.
11. W czasie recytacji dokonuje własnej interpretacji utworów literackich.
12. Czyta biegle, poprawnie i wyraziście.
13. Rozumie ogólny sens czytanych tekstów, umie korzystać z indeksów i bibliografii.
14. Rozróżnia cechy poznanych już gatunków literackich oraz trenu i ody.
15. Rozróżnia kreacyjny i odtwórczy charakter literatury.
16. Odkrywa w literaturze społeczne, patriotyczne i religijne postawy bohaterów.
17. Rozumie znaczenie pojęć i terminów z zakresu teorii literatury i kultury.
18. Dostrzega różnice między tworzywem teatru i filmu.
19. Świadomie korzysta z środków masowego przekazu, dostrzega możliwość ich destrukcyjnego oddziaływania.
20. Dostrzega związek dzieła plastycznego z literackim, wyraża opinię.
21. Poprawnie pisze tytuły czasopism.
22. Posługuje się poznanymi słownikami i encyklopediami.
23. Rozumie treść różnorodnych instrukcji.
24. Ocenia treść i formę reklam.
25. Redaguje sprawozdanie z wykładu, pogadanki, prelekcji.
26. Redaguje rozprawkę zgodnie z planem kompozycyjnym m.
27. Redaguje list oficjalny, motywacyjny i curriculum vitae.

Nauka o języku

Funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową:

1. Buduje poprawnie pod względem składniowym i interpunkcyjnym wypowiedzenie złożone.
2. Zapisuje poprawnie pod względem składniowym i interpunkcyjnym mowę zależną i niezależną.
3. Zna pojęcia: synonim, homonim, antonim, wyraz o zabarwieniu emocjonalnym.
4. Rozumie pojęcie neologizmu i zapożyczenia.

Ocena dopuszczająca

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełnia poniższe wymagania:

Kształcenie literackie i kulturalne

1. Jest skoncentrowany na treści wypowiedzi innych osób, potrafi powtórzyć wypowiedzi innych osób, potrafi powtórzyć najistotniejsze informacje.
2. Stara się pogłębiać umiejętności zdobyte w młodszych klasach
3. Udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem kultury.
4. Opowiada przy pomocy nauczyciela treść tekstów kultury.
5. Opisuje ustnie postać, przedmiot, krajobraz.
6. Wygłasza tekst z pamięci.
7. Czyta poprawnie.
8. Rozumie ogólnie sens czytanych tekstów.
9. Zna podstawowe gatunki literackie.
10. Zauważa w literaturze patriotyczne i religijne postawy bohaterów.
11. Dostrzega różnice między tworzywem teatru i filmu.
12. Posługuje się poznanymi słownikami i encyklopediami.
13. Podejmuje próby redagowania sprawozdania, listu, opowiadania.

Nauka o języku

Funkcjonalnie stosuje wiedzę językową:

1. Podejmuje próby budowania poprawnych pod względem składniowym wypowiedzi złożonych.
2. Stara się poprawnie zapisywać nazwy własne, nazwy miejscowe i nazwiska.
3. Stara się stosować neologizmy i zapożyczenia.
4. Podejmuje próby stosowania synonimów i homonimów.

Ocena niedostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie swych kompetencji polonistycznych nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą. Nie jest on w stanie wykonać z pomocą nauczyciela zadań o niewielkim stopniu trudności a posiadane braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają mu edukację na wyższym poziomie.